

4 juli 2021, veertiende zondag door het jaar B

Eerste lezing: Ezechiël 2, 2-5

Evangelie: Marcus 6, 1-6

Homilie

Het verband tussen de beide lezingen van vandaag zou je kunnen samenvatten met de wat volkse uitdrukking: 'niemand is sant in eigen land'. Als het een beetje meer plechtig mag, wordt het dan: 'niemand wordt als profeet geëerd in eigen kring / in eigen land'.

In de eerste lezing uit Ezechiël – zijn naam is letterlijk 'God is mijn sterkte' – ligt dat er direct dik bovenop: de profeet krijgt te horen dat hij dient te spreken tot mensen die helemaal niet op hem zitten te wachten. De uitdrukking die een aantal keren terugkomt is 'weerspanning': de profeet kan zich verwachten aan een koud en zelfs vijandig onthaal! De stem die tot Ezechiël spreekt heeft het dan ook nog niet over de inhoud – dat komt pas later – maar over het belang dat het weerspannige volk erkent dat er een profeet onder hen is geweest. Het is daarom jammer dat het lectionarium de twee daarop volgende verzen niet in de lezing opneemt: "En wat uzelf betreft, mensenkind: wees niet bang voor hen en voor wat ze zeggen; al groeien er doornen om u heen en al zit ge op schorpioenen, wees niet bevreesd voor hun woorden en niet beducht voor hun aanblik; het is nu eenmaal een weerspanning volk. Ge moet hun mijn woorden overbrengen, of ze nu luisteren of niet: het is nu eenmaal een weerspanning volk" (Ez. 2: 6-7).

De korte lezing uit Marcus geeft ons stof tot overwegen rond twee thema's: het eerste thema sluit aan bij wat er beschreven werd over Ezechiël en waarin Jezus verschijnt als een soort nieuwe Ezechiël die beslist geen sant in eigen land blijkt te zijn. Het tweede thema zegt iets over de redenen van dit misprijzen: wat denkt deze timmerman wel – is hij wel iets meer dan de zoon van Maria en de broer van Jacobus en Jozef en Judas en Simon en waarvan zijn zusters hier bij ons wonen? Ik denk dat Marcus – zoals altijd – héél goed weet wat hij hier in zijn evangelie schrijft: het draait telkens opnieuw om "Wie is deze Jezus toch?" Even terug naar de lezingen van de vorige zondagen: hij kan duivelen uitdrijven, hij kan een storm stillen, hij kan een vrouw met een bloedziekte genezen en zelfs een meisje uit de dood terugbrengen – en nu komt Jezus 'thuis' in zijn vaderstad Nazareth. Wordt het nu duidelijker wie Jezus is? Ja en nee.

Het begint veelbelovend: Marcus verhaalt ons dat het onderricht van Jezus in de synagoge op de sabbath talrijke toeschouwers trekt en er volgen twee waarderende omschrijvingen: wat Jezus zegt is 'wijsheid' en wat zijn handen doen zijn 'wonderen'. Maar dan slaat de sfeer om: hij is toch maar gewoon een zoon en een broer van gewone mensen zoals wijzelf – en dat denkt hier even het hoge woord te kunnen voeren... kom, zeg! De reactie van Jezus bestaat uit woord en daad: het woord is een echo van Ezechiël en andere profeten "Een profeet wordt overal geëerd behalve in zijn eigen stad, bij zijn verwanten en in zijn eigen kring". Zijn handelingen vormen een scherp contrast met wat we de vorige zondagen hoorden: "Hij kon daar geen enkel wonder doen, behalve dat hij een klein aantal zieken genas die hij de handen oplegde". En dan een soort slotakkoord van Marcus: "Jezus stond verwonderd over hun ongeloof" – maar zoals bijna altijd is het beter om in plaats van het abstracte 'ongeloof' te spreken van 'gebrek aan vertrouwen'. De lezers van Marcus – en dus wij vandaag – worden uitgedaagd om hun eigen wantrouwen te toetsen aan de eerdere woorden en tekenen van Jezus op diverse plaatsen en nu als het ware in hun eigen midden. Nemen wij 'aanstoot' aan

deze schijnbare nieuwlichter of kunnen we met Marcus als gids de begeestering van de timmerman leren zien en hem als profeet h/erkennen?

Nog een korte opmerking tot slot. Het zou kunnen opvallen – en wellicht ook een beetje wringen – dat Marcus zonder enig wollig taalgebruik schrijft over de ‘vaderstad’ van Jezus en dat hij ‘timmerman’ is, de ‘zoon van Maria’, en over zijn ‘broers en zussen’... En ook in de evangeliën volgens Lucas en Mattheüs vinden we zulke omschrijvingen: Lucas heeft het gewoon over ‘de zoon van Jozef’ (Lc. 4: 22b); Mattheüs over ‘de zoon van de timmerman – enz’ (Mt. 13: 55-56). De rode draad van Marcus en het steeds herhalen van “Wie is hij toch” is misschien niet alleen te beantwoorden met “een misbegrepen profeet” maar ook met het “mensenkind” uit de profeet Ezechiël; een mens met een moeder en een vader, met zusters en broers...; een mensenkind, een echte mens die zich tot ons verhoudt als een moeder en een vader, als een zus en een broer. Dàt is pas een interessante profeet!

Jan Jans